

SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS

2012 m. liepos 23 d.

skirtas Ispanijai dėl konkrečių finansinio stabilumo stiprinimo priemonių

(2012/443/ES)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 136 straipsnio 1 dalies b punktą kartu su 126 straipsnio 6 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 136 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta galimybė nustatyti valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, skirtas ekonominės politikos gaires;
- (2) Rekomendacijoje dėl Ispanijos 2012 m. nacionalinės reformų programos su nuomone dėl 2012–2015 m. Ispanijos stabilumo programos⁽¹⁾ Taryba rekomendavo, kad Ispanija imtųsi veiksmų siekdama „įgyvendinti finansų sektoriaus reformą, visų pirma vykdomą bankų sektoriaus restruktūrizavimą papildyti sprendimais dėl likusių silpnų institucijų padėties, pateikti išsamią strategiją, kuria remiantis būtų veiksmingai sprendžiamas seniai įsigyto turto bankų balansuose klausimas, ir aiškiai apibrėžti poziciją dėl finansavimo ir paramos priemonių naudojimo“;
- (3) didelė išorės finansavimo nedidelėmis palūkanomis pasiūla XXI a. pirmąjį dešimtmetį Ispanijoje lėmė spartų teikiamų paskolų paskatintą vidaus paklausos augimą ir turto, visų pirma nekilnojamojo turto sektoriuje, bumą. Sprogęs nekilnojamojo turto ir statybų burbulas ir po jo stebėtas ekonomikos nuosmukis padarė neigiamą poveikį

Ispanijos bankų sektoriui. Todėl Ispanijos bankai, išskyrus kelias dideles, tarptautiniu mastu diversifikuotas kredito įstaigas, neteko galimybės priimtinomis sąlygomis naudotis didmeninio finansavimo rinka ir tapo labai priklausomi nuo Eurosistemos refinansavimo. Be to, dėl sumažintų šių bankų garantijų prieinamumo reitingų jų skolinimosi pajėgumas smarkiai apribotas;

- (4) didelis pastarųjų metų ekonomikos susitraukimas, darantis labai neigiamą poveikį užimtumui ir nedarbiui, smarkiai pablogino Ispanijos biudžeto būklę. Pagal Komisijos tarnybų atnaujintą 2012 m. pavasario prognozę numatoma, kad 2012 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 6,3 % BVP, ir tai atitinka 2012 m. stabilumo prognozoje ir 2012 m. biudžeto įstatymo projekte numatytą 5,3 % BVP deficitą. 2011 m. bendroji valstybės skola padidėjo iki 68,5 % BVP, o pagal Komisijos tarnybų atnaujintą 2012 m. pavasario prognozę, remiantis scenarijumi, kad politika nesikeis, numatoma, kad ji išaugs iki 80,9 % BVP 2012 m. ir 86,8 % BVP 2013 m., todėl visais metais Sutartyje nustatyta pamatinė vertė viršijama. Dėl rizikos, susijusios su makroekonominiu scenarijumi ir biudžeto tikslais, taip pat su papildomomis finansinės pagalbos priemonėmis, valstybės skola gali dar padidėti. Atsižvelgdama į šiuos pokyčius 2012 m. liepos 10 d. Taryba pagal perviršinio deficito procedūrą (toliau – PDP) pateikė rekomendaciją Ispanijai ne vėliau kaip 2014 m. ištaisyti susidariusį perviršinį deficitą;
- (5) Ispanijos valdžios institucijos ėmėsi keleto svarbių priemonių bankų sektoriaus problemoms spręsti. Šios priemonės apima bankų balanso tvarkymą, minimalaus kapitalo poreikio didinimą, taupomųjų bankų sektoriaus restruktūrizaciją ir smarkų atidėjinių poreikio padidinimą paskoloms, susijusioms su nekilnojamojo turto plėtra, ir bankų perimtam turtui. Tačiau šių priemonių nepakako, kad rinkos spaudimas atslūgtų;
- (6) 2011 m. vasario mėn. Ispanijos valdžios institucijos padidino minimalaus kapitalo poreikio santykį iki 8 % pagal riziką įvertinto bankų turto ir įpareigojo bankus iki 2011 m. rugsėjo mėn. įvykdyti šios naujos taisyklės reikalavimus. Bankams, kurie labiau priklauso nuo didmeninio finansavimo ir kurių galimybės naudotis rinka yra ribotos, minimalaus kapitalo poreikio santykis

(¹) OL C 219, 2012 7 24, p. 81.

padidintas iki 10 %. Pagal 2012 m. vasario ir gegužės mėn. paskelbtus naujus teisės aktus bankai įpareigoti didinti atidėjinius ir kapitalo rezervus, kad apsaugotų nuo galimų nuostolių dėl veiksmų ir neveiksmų paskolų, susijusių su visu turtu, likusiu po statybų ir nekilnojamojo turto sektoriaus burbulo sprogo. Planuojama bendra šių naujų atidėjinių poreikio suma siekė maždaug 84 mlrd. EUR;

- (7) 2012 m. balandžio mėn. visas bendras Ispanijos valstybės finansinis įnašas (atėmus obligacijų emisijos garantijas) buvo apie 15 mlrd. EUR. Kapitalo parama teikta per Tinkamo bankų restruktūrizavimo fondą (toliau – FROB), kuriam skirtas 15 mlrd. EUR kapitalas, iš kurio 9 mlrd. EUR jau įmokėti. Be to, valstybė suteikė garantijas bankų pirmųjų obligacijų emisijoms, kurių vertė siekia apie 86 mlrd. EUR (iš jų apie 58 mlrd. EUR vertės garantijų yra neapmokėtos). Nors FROB dar buvo likęs pajėgumas, tris kartus viršijantis jo paskirstyto kapitalo sumą, turimos vidaus viešojo sektoriaus paramos nepakaks, kad būtų užtikrintas pakankamas finansinės pagalbos rezervas, kurio reikia bankų sektoriaus sistemai sutvarkyti;

- (8) dėl susirūpinimo poreikiu tėti bankų sektoriaus rekapitalizavimą išaugo rinkos spaudimas Ispanijos Vyriausybės obligacijoms. Vyriausybės obligacijų pajamingumas 2012 m. birželio mėn. pabaigoje ir 2012 m. liepos mėn. pradžioje gerokai viršijo 500 bazinių punktų lygį, todėl išaugo ir Ispanijos Vyriausybės obligacijų finansavimo išlaidos. Dėl didėjančios palūkanų naštos sunkiau vykdyti Ispanijos viešųjų finansų konsolidavimo ir perviršinio deficito ištaisymo uždavinį. Todėl visapusiškas bankų sektoriaus restruktūrizavimas ir rekapitalizavimas yra labai svarbūs siekiant mažinti spaudimą viešiesiems finansams;

- (9) 2012 m. birželio 25 d. Ispanijos valdžios institucijos oficialiai paprašė finansinės pagalbos, kurios šaliai reikia tęsiant Ispanijos bankų sektoriaus restruktūrizavimą ir rekapitalizavimą. Pagalbos prašoma pagal Europos finansinio stabilumo fondo vykdomą priemonę „Finansinė pagalba finansų įstaigų rekapitalizavimui“. Teikiamai pagalbai taikomos konkrečios finansų sektoriaus sąlygos, kaip numatyta susitarimo memorandume, dėl kurio susitarė Ispanijos Vyriausybė ir Komisija, bendradarbiaudamos su Europos Centrinio Banku (toliau – ECB) ir Europos bankininkystės institucija (toliau – EBI), Tarptautiniam valiutos fondui (toliau – TVF) teikiant techninę pagalbą. Jos apims tiek konkrečioms bankams taikomas sąlygas, vadovaujantis valstybės pagalbos taisyklėmis, tiek horizontaliąsias sąlygas. Tuo pačiu metu Ispanija turės visiškai laikytis savo įsipareigojimų ir prievolių pagal PDP ir įgyvendinant Europos semestrą pateiktų rekomendacijų mažinti makroekonominį disbalansą;

- (10) siekiant išsaugoti Ispanijos finansinį stabilumą, riboti finansiškai nepalankių sąlygų susidarymą kitose euro zonos šalyse ir taip išvengti neigiamo poveikio tinkamam ekonomikos ir ekonominės ir pinigų sąjungos veikimui, labai svarbu didinti ilgalaikį Ispanijos bankų sektoriaus atsparumą. Svarbios priemonės, kurių iki šiol imtasi šioms problemoms spręsti, nebuvo visiškai pakankamos. Todėl būtina imtis papildomų priemonių. Visų pirma Ispanija turėtų įgyvendinti papildomas konkrečias priemones, kuriomis būtų veiksmingai sprendžiama po nekilnojamojo turto ir statybų sektoriaus burbulo sprogo likusio turto problema, atkurtas finansavimas rinkos sąlygomis, sumažintas bankų kliovimasis centrinio banko teikiama likvidumo užtikrinimo parama ir tobulinami rizikos nustatymo ir krizių valdymo mechanizmai;

- (11) vykdamą bendrąją strategiją, labai svarbu veiksmingai spręsti po nekilnojamojo turto ir statybų burbulo sprogo likusio turto problemą, įpareigojant aiškiai atskirti gelbėjamų bankų probleminių turtą nuo bankų balanso. Tai visų pirma turėtų būti taikoma paskoloms, susijusioms su nekilnojamojo turto plėtra, ir bankų perimtam turtui. Taip atskyrus turtą būtų panaikintos likusios abejonės dėl bankų balanso kokybės, o tai leistų bankams geriau vykdyti finansinio tarpininkavimo funkciją;

- (12) be to, taip padidinus bankų balanso skaidrumą, gali būti lengviau tvarkingai mažinti bankams dėl nekilnojamojo turto sektoriaus kylančią riziką, atkurti finansavimą rinkos sąlygomis ir mažinti bankų kliovimąsi centrinio banko teikiama likvidumo užtikrinimo parama;

- (13) siekiant užtikrinti patikimą Ispanijos bankų sektoriaus sistemą, būtina tobulinti rizikos nustatymo ir krizių valdymo mechanizmus. Pagal veiksmingą strategiją turėtų būti numatyti pokyčiai, kuriais būtų siekiama stiprinti reguliavimo ir priežiūros sistemą, atsižvelgiant į finansų krizės patirtį. Be to, pagal tarptautinę geriausią patirtį turėtų būti gerinamas įmonių valdymas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Komisija, konsultuodamasi su ECB, EBI ir TVF, susitarė su Ispanijos valdžios institucijomis dėl konkrečių finansų sektoriaus politikos sąlygų, susietų su finansine pagalba. Šios sąlygos

nustatytos susitarimo memorandume, kuri turi pasirašyti Komisija ir Ispanijos valdžios institucijos. Išsamios finansinės sąlygos nustatomos susitarime dėl finansinės pagalbos programos.

Ispanija deramai rekapitalizuoja ir visapusiškai restruktūrizuoja savo bankų sistemą. Tuo tikslu, bendradarbiaudama su Komisija ir konsultuodamasi su ECB, Ispanija parengia būsimos Ispanijos bankų struktūros, funkcionavimo ir gyvybingumo strategiją, pagal kurią nustatoma, kaip užtikrinti šių bankų veikimą be tolesnės valstybės pagalbos. Ši strategija bus išsamiau apibrėžta susitarimo memorandume, kuriuo toliau plėtojamos šiame sprendime įtvirtintos politinės sąlygos.

2. Pagrindiniai šios strategijos elementai – silpnų Ispanijos bankų sektoriaus segmentų išsami reforma ir bankų sektoriaus reguliavimo ir priežiūros sistemų stiprinimas.

3. Silpnų Ispanijos bankų sektoriaus segmentų išsamią reformą sudaro šios trys dalys:

- a) atskirų bankų kapitalo poreikio nustatymas, atliekant išsamų bankų sektoriaus turto kokybės patikrinimą ir pagal šio patikrinimo rezultatus vykdant atskirų bankų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis. Remiantis testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatais, bankai, kuriems reikalinga kapitalo injekcija, bus suskirstyti į tris skirtingas grupes. Kiekvienai grupei bus taikoma prievolė pateikti restruktūrizavimo bei pertvarkymo planus ir vykdyti visas papildomas bei tolesnes priemones, nustatytas susitarimo memorandume;
 - b) silpnų bankų rekapitalizavimas, restruktūrizavimas ir (arba) tvarkingas pertvarkymas pagal planus, kuriais siekiama spręsti testavimo nepalankiausiomis sąlygomis metu nustatytą kapitalo trūkumo problemą. Šie planai bus grindžiami gyvybingumo principais, siekiant kuo labiau sumažinti mokesčių mokėtojams tenkančias išlaidas (naštos pasidalijimas) ir apriboti konkurencijos iškraipymus. Šiuo tikslu Ispanija priims teisės aktus, kuriais būtų i) sudarytos sąlygos įgyvendinti antraeilių išpareigojimų priemonės, įskaitant privalomų formų naštos pasidalijimą, ir ii) atnaujinta bankų pertvarkymo sistema, kad būtų įtraukti atitinkami FROB ir indėlių garantijų fondų (toliau – IGF) įgaliojimai pertvarkymo srityje, atsižvelgiant į ES reguliavimo pasiūlymą dėl krizių valdymo ir bankų pertvarkymo, įskaitant specialias priemones negyvybingiems bankams pertvarkyti;
 - c) bankų, kurie gauna rekapitalizavimui skirtą valstybės pagalbą, turto atskyrimas ir sumažėjusios vertės turto perdavimas išorės turto valdymo bendrovei, kad būtų realizuota jų ilgalaikė vertė. Ispanija, aktyviai konsultuodamasi su Komisija, ECB ir EBI, TVF teikiant techninę pagalbą, parengs išsamią teisės aktų sistemą turto valdymo bendrovės įsteigimo ir veikimo srityje, kad ne vėliau kaip 2012 m. lapkričio mėn. ji pradėtų veikti visu pajėgumu.
4. Siekdama užtikrinti patikimą bankų sektoriaus sistemą, Ispanija taip pat griežtina reguliavimo ir priežiūros sistemas bei stiprina valdymą. Pagal šią strategiją ir sąlygas, kurios išsamiai apibrėžiamos susitarimo memorandume, *inter alia*, numatomos tokios priemonės:
 - a) įpareigoti Ispanijos kredito įstaigas didinti savo bendro 1 lygio nuosavo kapitalo santykį bent iki 9 %, vadovaujantis EBI rekapitalizavimo veikloje nustatyta kapitalo apibrėžtimi;
 - b) nuo 2013 m. sausio 1 d. Ispanijos kredito įstaigas įpareigoti taikyti kapitalo apibrėžtį, nustatytą Kapitalo poreikio reglamente (toliau – KPR);
 - c) iš naujo įvertinti teisės aktų, taikomų sudarant atidėjinius paskolų nuostoliams padengti, sistemą. Visų pirma naudodamasi finansų krizės metu įgyta patirtimi Ispanijos valdžios institucijos parengia pasiūlymus peržiūrėti atidėjinių sudarymo paskolų nuostoliams padengti nuolatinę sistemą, atsižvelgiant į laikinas priemones, nustatytas per paskutinius mėnesius, ir į ES apskaitos sistemą;
 - d) toliau stiprinti „Banco de España“ veiklos nepriklausomumą; vadovaujantis tarptautinėmis rekomendacijomis ir standartais, „Banco de España“ perduoti Ūkio ministerijos turėtus sankcijų taikymo ir licencijų teikimo įgaliojimus, susijusius su bankų sektoriumi;
 - e) pagal vidaus audito išvadas toliau gerinti „Banco de España“ priežiūros procedūras;
 - f) peržiūrėti valstybės finansinės pagalbos struktūrą (FROB ir IGF) valdymo tvarką, siekiant išvengti galimų interesų konfliktų;
 - g) griežtinti taupomųjų bankų sektoriaus ir taupomiesiems bankams priklausančių bankų valdymo taisykles;
 - h) iš dalies keisti vartotojų apsaugos ir vertybinių popierių teisės aktus, kad būtų apribotas bankų vykdomas subordinuotosios skolos priemonių (arba priemonių, kurių neapima IGF) pardavimas reikalavimų neatitinkantiems mažmeniniams klientams, taip pat griežtinti valdžios institucijų vykdomą atitikties stebėjimą;
 - i) imtis priemonių, kad būtų kuo labiau sumažintos dėl bankų restruktūrizavimo mokesčių mokėtojams tenkančios išlaidos. Po nuostolių paskirstymo akcininkams Ispanijos valdžios institucijos reikalaus, kad viešojo sektoriaus kapitalą gaunančių bankų mišraus kapitalo turėtojai ir subordinuotosios skolos priemonių turėtojai taikytų naštos pasidalijimo priemones;

j) išipareigoti nustatyti visų valstybės pagalbą gaunančių bankų vykdomosios ir priežiūros valdybų narių atlyginimų ribas;

vykdomos su finansine pagalba susietos politikos sąlygos. Reguliariai bus vykdoma FROB veiklos įgyvendinant programą stebėseną.

k) patobulinti viešąjį kredito registrą.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Ispanijos Karalystei.

5. Valdžios institucijos, laikydamosi griežtų konfidencialumo sąlygų, teiks Komisijai, ECB, EBI ir TVF duomenis, kurie reikalingi bankų sektoriaus stebėsenai vykdyti.

Priimta Briuselyje 2012 m. liepos 23 d.

6. Komisija, vykdydama išvykstanuosius patikrinimus ir remdamasi reguliariomis Ispanijos valdžios institucijų ataskaitomis, kartu su ECB ir EBI reguliariai kas ketvirtį tikrins, ar

Tarybos vardu

Pirmininkė

C. ASHTON